

Onze bewust natuurlijke keuzes in 2019

MVO-verslag

Voorwoord

We hebben met z'n allen een gedeelde verantwoordelijkheid voor de wereld waarin we leven

Ik voel me bevoorrecht dat ik samen met 800 collega's actief mag bijdragen aan een bewust natuurlijk Brabant Water. Onze rol houdt niet op bij een excellente drinkwatervoorziening aan onze 2,5 miljoen klanten in Noord-Brabant, maar richt zich op veel bredere maatschappelijke belangen. Met dat besef gaan we bewust om.

We lenen ons drinkwater rechtstreeks uit de natuur. Zuinig omgaan met de natuur is daarom niet genoeg; we kiezen er bewust voor extra zorg voor de natuur te dragen. Bij alles wat we doen, stellen we onszelf de vragen: is dit maatschappelijk verantwoord en hoe kunnen we waarde toevoegen? Door verantwoorde keuzes te maken in de hele bedrijfsvoering, komen we dichterbij de optimale balans tussen people, planet en profit.

Vanuit een zestal 'routes' geven we invulling aan onze MVO-ambities. Steeds meer verweven in de hele bedrijfsvoering. Ik vind het mooi te zien dat iedere collega hierin verantwoordelijkheid pakt. Op zijn of haar eigen manier. Bijvoorbeeld bij de nieuwbouw van waterproductiebedrijf Eindhoven, waarbij we vanaf stap één duurzaamheid integreren. De ander zet mooie samenwerkingen op. Bijvoorbeeld met de NS, om het drinken van gezond en duurzaam kraanwater ook op stations te stimuleren.

Deze bijzondere verhalen hebben in dit verslag een mooie plek gekregen, om u naast de resultaten, ook meer context te bieden. Zo krijgt u een goed beeld welke bewust natuurlijke keuzes we afgelopen jaar maakten.

Dit jaar, 2020, is ook voor mij persoonlijk een bijzonder jaar. Ik draag het stokje als Algemeen Directeur van Brabant Water over aan een nieuwe bestuurder. Uiteraard draag ik ook de maatschappelijke keuzes die we gemaakt hebben over. Ik doe dat met vertrouwen, want dankzij onze 800 collega's kan doorgebouwd worden op een stevig fundament.

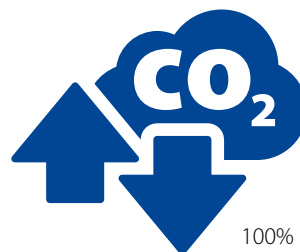
Guïljo van Nuland

Algemeen Directeur

Bron en Natuur

We beschermen
bron en natuur **pagina 04**

Klimaat-neutraal

We ondernemen
100% klimaatneutraal **pagina 12**

Zero Waste

We sluiten de cirkel **pagina 20**

Onze aanpak en ambities in 2019

Goed werk- geverschap

Ons werk is van groot belang **pagina 28**

Midden in de (Brabantse) samenleving

We zoeken verbinding
met de samenleving **pagina 36**

Duurzaam watergebruik

We gaan samen slimmer
om met water **pagina 44**

Bron en Natuur

We beschermen bron en natuur

**De Brabantse natuur is de beste bescherming van ons drinkwater.
Daarom staat de bescherming van onze bronnen, het grondwater, voorop.
Maar we doen bewust meer om een positieve bijdrage te leveren aan de balans
tussen flora, fauna en de natuurlijke drinkwaterbronnen.**

1.600
hectare natuur
in bezit

250

vrijwilligers
Natuurwerkdag,
met onder andere
Instituut voor
Natuureducatie (IVN)

85%

gebieden opengesteld voor
recreanten en wandelaars

38

gebieden in beheer, waarvan
36 waterwingebieden

**Certificering Barometer
Duurzaam Terreinbeheer
niveau Goud**

Nieuwe insecten door
gebiedsontwikkeling eigen
terreinen Budel:

- kleine ijsvogelvinder
- grote weerschijnvinder
- gevlekte glanslibel

Samenwerking Green
Deal Infranatuur:
biodiversiteit koppelen
aan infrastructurele
ontwikkelingen

8 oktober: aansluiting Nationale Bijenstrategie

19 december: aansluiting Bijenlandschap West-Brabant

Actief bijdragen aan verbeteren leefgebied insecten, met de bij als ambassadeur

Bron en Natuur projecten

Meer insecten en bloemen door sinusbeheer

Sinusbeheer is gefaseerd maaien, waarbij er per maaibeurt zo'n 40% van de begroeiing blijft staan. Zo is er voor vlinders, bijen, vogels (zaadeters en roofvogels), zoogdieren en amfibieën jaarrond leefgebied. Bij twee van de vijf terreinen waarbij we dit toepassen, onderzoeken we de effecten op flora en fauna. Resultaat: er komen meer insecten voor en er bloeien meer bloemen.

Start natuurontwikkeling Klotputten

Omvorming landbouwgrond naar bijzondere grondwaterafhankelijke natuur. In samenwerking met Provincie Noord-Brabant, Natuurmonumenten, Waterschap de Dommel en gemeenten Eindhoven, Waalre en Veldhoven.

Drinkwaterpaspoort Dutch Design Week Eindhoven

Het drinkwaterpaspoort geeft inzicht waar het drinkwater in Eindhoven vandaan komt; de reis van bron tot kraan. Met dit initiatief dragen we bij aan de bewustwording dat grondwater een waardevol natuurproduct is en tevens de bron van ons drinkwater.

Onderzoek plant- en diersoorten

We gebruiken de methode Subsiestelsel Natuur en Landschap om plant- en diersoorten in onze gebieden te monitoren.

Schoner water in Brabant

Doel van de samenwerking is ons (Brabantse) water zo goed mogelijk beschermen. Gericht op het terugdringen van nitraten, gewasbeschermingsmiddelen en medicijnen in (grond)water. Samenwerkingspartners zijn onder andere Provincie Noord-Brabant, Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO), Overlegplatform Duinboeren en Brabantse Waterschappen.

Voorbeelden van projecten: Bodem up, Brabantse aanpak Medicijnen uit Water, Schone Maaswaterketen en Schoon Water.

Duurzaam bosbeheer en bosvorming

We investeren in gezonde bosbodems door de bodem te verrijken (aanplant rijkstrooisel soorten, toepassen steenmeel) en we doen onderzoek. In samenwerking met Bosgroep Zuid Nederland.

Milieubewust schoonmaken

We gebruiken milieuvriendelijke en volledig afbreekbare schoonmaakmiddelen op kantoren.

Uitgave nieuwe wandelgids

Met wandelingen door onze prachtige waterwingebieden en met aandacht voor natuur en natuurbehoud.

Interview met Eric van de Lockant (Brabant Water) over duurzame gronduitgifte

volgende pagina →

A photograph of two men standing in a grassy field under a cloudy sky. The man on the left is older, with grey hair and a beard, wearing a brown jacket. The man on the right is younger, with curly brown hair, wearing a green jacket over a light blue shirt. They are both smiling and appear to be in conversation. The man on the left is gesturing with his right hand.

***Positieve maatregelen
dragen direct bij aan
een gezondere bodem
en dat is ook voor de
boer zelf belangrijk.***

—— Eric van de Lockant, Brabant Water

Parelproject **Bron en Natuur**

Brabant Water kiest voor duurzame gronduitgifte

Brabant Water beheert ruim 2.200 hectare grond. Zo'n 20% van deze gronden wordt verpacht aan boeren. Tot voor kort golden verschillende regels voor landbouw in de grondwaterbeschermings-zone en op Brabant Water-gronden daarbuiten. Omdat Brabant Water het essentieel vindt dat overal duurzaam wordt omgegaan met bodem en natuur, werden in 2019 uitgangspunten voor duurzame pacht in het leven geroepen: wie landbouwgebruik verduurzaamt, plukt daar direct de vruchten van.

“We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor bodem en natuur”, valt strategisch omgevingsmanager Eric van de Lockant met de deur in huis. “De zorg voor een verbeterde bodemgesteldheid, biodiversiteit of waterkwaliteit houdt in mijn optiek niet op voorbij een erfgrens”, geeft hij aan. “Wie bewust natuurlijk wil zijn, moet ook bewust stappen zetten om te verbeteren. Als organisatie doen we dat natuurlijk al en dat vragen we nu ook van iedereen die op onze gronden werkt, ongeacht de afstand tot onze waterwinning.” In 2018 zette Eric samen met collega's van grondbeheer de eerste stappen in deze grensverleggende ontwikkeling.

Korting op de pachtprijs

Net als de Provincie Noord-Brabant, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en de vier Brabantse Waterschappen sloot Brabant Water zich aan bij het ambitiestatement 'Duurzame gronduitgifte'. "We delen onze kennis, maar in principe vliegt iedere partij die ambitie op haar eigen manier aan", legt Eric uit. "Vanuit Brabant Water wilden we gelijk een grote stap zetten: boeren hebben onze gronden altijd relatief voordelig kunnen pachten, maar per 2020 maken we onze pachtprijs marktconform. Echter: hoe meer positieve maatregelen boeren vervolgens nemen voor bevordering van bodem en natuur, hoe hoger hun korting op die pachtprijs." Die sterke financiële prikkel helpt hen volgens Eric mee te gaan in duurzaam grondbeheer. "Samen maken we pas écht verschil!"

Stappen richting duurzaamheid

Met een vragenlijst vroeg Brabant Water boeren mee te denken over duurzaam ondernemen. "Er blijkt gelukkig dat veel van hen dat nu al doen of in de toekomst zien zitten", vertelt Eric. "Bij sommigen leeft ook weerstand. Daarom krijgt iedereen een persoonlijk gesprek om ideeën en mogelijke maatregelen te bespreken. Wij staan open voor aanvullende suggesties, want een boer weet zelf vaak goed wat werkt op zijn akker." Wie uiteindelijk niet wil mee veranderen met Brabant Water is volgens Eric vrij om afscheid te nemen. "Maar wie gewoon wat tijd nodig heeft om aan het idee te wennen en het te organiseren, krijgt drie jaar om deze transitie te maken. We vragen hen een plan op te stellen en gedurende die termijn stappen richting duurzaamheid te zetten. Overigens helpen we hen daar graag bij, bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten waar boeren kennis en ideeën kunnen uitwisselen."

Voor iedere boer geldt de verplichte voorwaarde dat er geen chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest gebruikt mogen worden. "Maar daarnaast kunnen zij heel veel variëren in duurzame maatregelen, passend bij hun eigen manier van werken", stelt Eric. "Zo kunnen boeren bijvoorbeeld een

bloemenrand neerzetten om de biodiversiteit te bevorderen of zorgen voor nestbescherming van weidevogels."

Gezamenlijke verantwoordelijkheid omarmen

De financiële stimulans is voor boeren een eerste zetje in de rug, maar Eric hoopt vooral dat ze de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor bodem en natuur inhoudelijk omarmen. "Positieve maatregelen dragen direct bij aan een gezondere bodem en dat is ook voor de boer zelf belangrijk." Als hij over het duurzame initiatief praat, straalt Eric. "Met mijn moeder – die ook boerin was – heb ik al mooie gesprekken gehad over hoe deze maatregelen voorbij gaan aan persoonlijk gewin. Het gaat niet over puur kijken naar financiële opbrengsten, maar naar het grotere geheel", zegt hij. "Boeren die dat inzien, passen bij Brabant Water én andersom."

***Het gaat niet over puur kijken
naar financiële opbrengsten,
maar naar het grotere geheel.
Boeren die dat inzien, passen bij
Brabant Water én andersom.***

——— **Eric van de Lockant**, Brabant Water

De boer beschermt de nesten op zijn land, zodat de jongen uit de eieren kunnen komen

Klimaat- neutraal

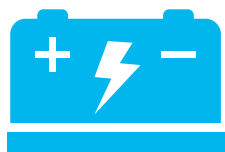
We ondernemen 100% klimaatneutraal

Brabant Water onderneemt al volledig klimaatneutraal sinds 2013, maar het kan altijd beter. Daarom kijken we bij alles wat we doen naar energiebesparing, verkleining van onze CO₂ voetafdruk en hoe we zelf meer duurzame energie kunnen opwekken.

Het restant van de CO₂ uitstoot compenseren we met duurzame projecten.

76 miljoen kWh
energieverbruik
productie en
distributie
drinkwater

(= 0,368 kWh per m³ drinkwater)

100%
groene stroom

12,5%

**energiebesparing bij
productie en distributie**
(peiljaar 1990; doelstelling 2020 is 20%)

CO₂
68%
CO₂ reductie
(peiljaar 1990)

CO₂ voetafdruk
23.527 ton

26
elektrische
auto's
30
laadpalen

5%
energiebesparing
kantoren

Zonnestroom

2.640.000 kWh

= voldoende voor productie en transport 7,2 miljoen m³ drinkwater

= 1.715 ton CO₂ besparing

240 zonnepanelen
kantoor Breda

Klimaatneutraal projecten

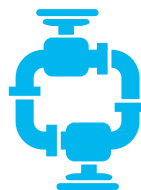

Toekomstbestendige drinkwaterproductie

Locatie Eindhoven wordt de komende jaren compleet vernieuwd. We gaan naar een toekomstbestendige drinkwaterproductie. Met nadruk op duurzame keuzes en oog voor de inpassing in de groene omgeving. Energie- en waterbesparing vormen belangrijke onderdelen van de uitgangspunten.

Duurzame keuzes Schijf en Lith

Bij de renovatie van deze drinkwaterproductiebedrijven is ingezet op energiebesparing in het productieproces door optimale inpassing in de hydraulische lijn en moderne energiezuinige installaties. Verder is duurzame opwek in de vorm van zonnepanelen in de projecten meegenomen en vallen de materiaalkeuzes en isolatie in de hoogste klassen van duurzaam bouwen. Zo krijgt Schijf een vegetatiedak, waardoor koeling met airco's niet nodig is.

Optimalisering waterdruk

Een groot gedeelte van ons stroomverbruik wordt bepaald door de druk waarmee water door 18.000 kilometer waterleiding bij de klant uit de kraan komt. Door op verschillende plekken in het proces de druk beter te regelen, zonder dat de klant daar last van heeft, realiseren we belangrijke besparingen:

- **Lagere energieverbruik winputten**

Door het nauwkeurig inregelen van de pompdruk van onze winputten op basis van de grondwaterstand, kunnen we de komende jaren op vier locaties zo'n 1,1 miljoen kWh energie besparen. In Roosendaal testten we dit in 2019. De potentiële besparing is daar maximaal 130.000 kWh per jaar. Wel is er door deze ingreep mogelijk een aanpassing van de zuivering nodig.

In 2019 maakten we een plan en berekening voor negentien nieuwe en twaalf gerenoveerde winputten op winlocaties in Genderen en Drongelen. De geprognostiseerde energiebesparing is 590.000 kWh per jaar (vanaf 2022) op basis van de huidige drinkwaterlevering.

- **Instellen hostbesturing**

Hostbesturing zorgt voor optimale waterdruk binnen het leveringsgebied van een waterproductiebedrijf. Dit bespaart energie. Bij tien gebieden heeft hostbesturing toegevoegde waarde: bij vier gebieden is dit al toegepast en de overige gebieden volgen de komende twee jaar.

- **Hogedrukbesturing waterproductiebedrijven**

Na een succesvolle pilot met een nieuw ontwerp voor hogedrukbesturing is in 2019 besloten dit bij alle waterproductiebedrijven door te voeren. Dit levert een verwachte besparing op van 2% op het totale energieverbruik. Uitvoering start medio 2020 en duurt tot en met 2022.

• Verlagen druk High Tech Campus Eindhoven

In overleg met de High Tech Campus Eindhoven verlaagden we de druk van vijf naar vier bar. Zo bereikten we ook op deze plek in het proces een forse energiebesparing.

Lagere CO₂-footprint in Nuland

Bij het ontharden van water stijgt de zuurgraad, die we door het toevoegen van zoutzuur verlagen. In Nuland verlagen we de zuurgraad nu met CO₂. Dit levert 80% minder CO₂ uitstoot

op. De waterkwaliteit blijft gelijk en duurzaamheid, kosten, bedrijfsvoering en veiligheid verbeteren.

Cradle to Cradle led-verlichting

Een gedeelte van de verlichting is vervangen door LED. Na positieve ervaring met de biodynamische Cradle to Cradle led-verlichting wordt dit structureel doorgevoerd in alle kantoren gecombineerd met overige onderhoudswerkzaamheden, zoals de vervanging door Cradle to Cradle tapijt.

Project Windenergie Waalwijk stopgezet

Met dit project wilden we een forse stap voorwaarts zetten in het realiseren van onze eigen duurzame opwek. Vanwege omgevingsfactoren is dit project in 2019 tijdelijk stilgelegd.

Effecten hete zomer

Om aan de toenemende vraag naar drinkwater in de droge zomer van 2019 te voldoen, is er onderling tussen drinkwaterproductiebedrijven water geleverd. Laten we deze extra leveringen achterwege, dan zou ons energieverbruik verder gedaald zijn met 0,6%.

Indirect resultaat door zachter water

Soms accepteren we een verhoging van onze eigen footprint. Bijvoorbeeld bij het zachter maken van drinkwater in heel Brabant. Verderop in de kringloop leidt dit namelijk tot een (veel grotere) verlaging van de CO₂ footprint voor heel Brabant. Apparaten gaan langer mee en er is minder was- en schoonmaakmiddel nodig.

Interview met Daan Spitzers (Evides) en Rob van Kempen (Brabant Water) over koppelkansen

volgende pagina →

A photograph of two men standing outdoors in a park-like setting with trees in the background. The man on the left is older, with white hair and glasses, wearing a grey blazer over a dark patterned shirt. He is gesturing with his right hand. The man on the right is younger, with short brown hair and glasses, wearing a blue blazer over a light blue patterned shirt. He is smiling and looking towards the older man.

***Met een relatief
eenvoudige ingreep
zetten we een
enorme stap in
energiebesparing.***

—— Daan Spitzers, Evides

Parelproject **Klimaatneutraal**

Koppelkansen voor fikse energiebesparing

Drie spaarbekkens in het Nationaal Park De Biesbosch dienen als buffer van water uit de Maas. Brabant Water zuivert en distribueert dit water vanuit waterproductiebedrijf Zevenbergen aan tal van bedrijven in het haven- en industriegebied van Moerdijk. Evides zet hetzelfde Maaswater in voor haar klanten in Zuidwest-Nederland. Tot voor kort gebruikten beide partijen daarvoor hun eigen transportleiding; identiek uitgevoerd en parallel gelegen over een lengte van 17 kilometer. Dat kan efficiënter én duurzamer, vinden Rob van Kempen en Daan Spitzers. “Met een relatief eenvoudige ingreep zetten we een enorme stap in energiebesparing.”

Hoewel er bij de aanleg van de leidingen in de jaren '70 op strategische plekken koppelingen werden gemaakt, was echte samenwerking tot voor kort onmogelijk. “Dat kwam door het hoge drukverschil”, vertelt Daan Spitzers, regiohoofd productie drinkwater bij Evides. “Voor Brabant Water stroomt het water rechtstreeks vanuit spaarbekken Petrusplaat naar hun productiestation in Zevenbergen, terwijl Evides het onder hoge druk naar het zuiden moet pompen.

We hadden dus wel twee identieke leidingen, maar de omstandigheden waaronder die presteerden, verschilden enorm.” Toch werd er volgens Daan al een aantal jaren nagedacht over mogelijke koppelkansen. “Niet alleen omdat je dan elkaars watervoorziening kunt opvangen als er iets mis gaat, maar vooral ook omdat het zou leiden tot een fikse energiebesparing.”

Rob van Kempen, projectleider bij Brabant Water, knikt instemmend. “Als je twee leidingen koppelt, verbetert de capaciteitsverdeling over de twee leidingen en reduceert de leidingweerstand”, legt hij uit. “Zie het maar als een glas water: in plaats van dat je dat leegdrinkt met één rietje, doe je dat nu met twee. Daardoor heb je minder energie nodig om dezelfde hoeveelheid aan water te verplaatsen. Dat geldt hier ook, alleen zijn het nu rietjes met een diameter van 1 meter 10 en levert het een jaarlijkse energiebesparing op van 1,7 miljoen kilowatt uur; het verbruik van 580 huishoudens!”

Slim combineren

Voor zowel Brabant Water als Evides vormde het koppelen van de leidingen een prachtige kans om bij te dragen aan de klimaatopgave, maar volgens Daan was het gemakkelijker gezegd dan gedaan. “Het enorme drukverschil bij de inname van het water vormde nog steeds een grote uitdaging en vereiste grondige aanpassingen aan met name de installaties van Brabant Water.”

Toen renovatie van Brabant Water-productiebedrijf Zevenbergen voor 2019/2020 op de agenda kwam, zagen Brabant Water en Evides kans de handen ineen te slaan. “De focus van de renovatie lag op het vernieuwen van onze elektrische installatie en op automatisering”, geeft Rob aan. “Kenmerkend voor die werkzaamheden is de verwevenheid met installaties en processen die het hele waterproductiebedrijf raken. Een perfecte gelegenheid om werkzaamheden slim te combineren.”

Gezamenlijke bijdrage

Sinds april 2019 wordt gewerkt aan het doorvoeren van wijzigingen aan installaties op waterproductiebedrijf Zevenbergen, waaronder aanpassingen om het koppelen van de transportleidingen mogelijk te maken zodat water onder hogere druk kan worden ingenomen. Daarnaast is door Brabant Water bewust geïnvesteerd in een turbine die niet alleen druk reduceert, maar daar ook energie uit terugwint. Dat levert op jaarbasis een extra besparing op van 78.500 kilowatt uur, oftewel 51 ton CO₂.

Nu de grondige werkzaamheden grotendeels zijn afgerond, volgt nog een intensieve testperiode. Toch betreft het koppelen van de leidingen volgens Rob een relatief eenvoudige ingreep. “Begrijp me niet verkeerd, we werken samen met Evides heel hard om dit goed te laten verlopen. Maar als ik kijk naar andere energiebesparende oplossingen zoals led-verlichting, zuinigere motoren of de aanleg van een zonneweide, dan is hier met een beperkte investering een relatief grote energiewinst te behalen voor de lange termijn. Met recht een parelproject, omdat we hiermee gezamenlijk bijdragen aan een groot maatschappelijk vraagstuk dat de individuele doelen van Brabant Water en Evides overstijgt.”

***Met recht een parelproject,
omdat we hiermee gezamenlijk
bijdragen aan een groot
maatschappelijk vraagstuk
dat de individuele doelen van
Brabant Water en Evides overstijgt.***

——— **Rob van Kempen**, Brabant Water

Evides en Brabant Water koppelen kansen door hun transportleidingen te koppelen

Zero Waste

We sluiten de cirkel

We hergebruiken, recyclen en/of upcyclen 100% van onze reststoffen en materialen in het productieproces. Ook voor andere bedrijfsonderdelen elimineren we alle vormen van afval.

Garen voor tapijttegels; onze kalkkorrels (reststof na ontharding) worden verwerkt in Cradle to Cradle tapijttegels

100%

hergebruik reststoffen productieproces

Totaal
32.159 ton
reststoffen

Aquaminerals
zoekt nieuwe
bestemming

42% verwerking
kalkkorrels in rug
Cradle to Cradle
tappijtegels

32% land-
en tuinbouw

9% tijdelijke opslag om
later te recyclen

6% waterzuivering/
milieutechniek)

6% bodemisolatie/
huisvesting (isolatie)

4% energieopwekking
(biomassa)

1% inrichting
openbare werken/
infrastructuur

Centrale en efficiënte inzameling

lege jerrycans en printer-
cartridges locaties

Vermindering papier op kantoren

50%

minder papierverbruik
(vergelijking met 2015)

Recycling 116,34 ton groenresten terreinen

voor bodemverbetersaars en biomassa
21,3 ton CO₂ reductie

Zero Waste projecten

28% minder bulktransporten en verhoging kwaliteit ijzerslib van 7% naar 9% waterproductiebedrijf Nuland

In 2019 zijn twee nieuwe slibsilos in gebruik genomen, die tijdens de grote renovatie zijn gerealiseerd. Bedoeld om het ijzerslib, afkomstig uit het spoelwaterbehandelingsproces, te laten indikken. Ons ijzerslib heeft nu een drogestofgehalte van 9%. Deze 9% is een voorwaarde van de afnemers, die ons ijzerslib als grondstof inzetten.

Pilot Duurzaam(er) slopen

In 2019 sloopten we het puttenveld in Vierlingsbeek op een nieuwe duurzame(re) wijze.

Alle materialen die overbleven na sloop, kregen een nieuwe bestemming. In 2020 slopen we ook de zuivering op deze duurzame wijze.

Optimale afvalscheiding kantoor Breda

Alle medewerkers helpen mee aan afvalscheiding op kantoor. Evenals de gemeente, die het afval gescheiden ophaalt. En een deel van het afval uit de kantine krijgt een nieuwe bestemming in het insectenhotel bij kantoor.

Slim vervangen waterleidingnet

Een deel van ons waterleidingnet nadert de komende jaren het einde van zijn levensduur. We vervangen jaarlijks 400 kilometer waterleiding. Het materiaal dat we afvoeren, wordt grotendeels gerecycled. Zo wordt het pvc gebruikt om nieuwe leidingen van te maken. Het nieuwe waterleidingnet ontwerpen we slimmer. We maken minder kilometers, wat een besparing van 10% oplevert. Ook leggen we leidingen met een kleinere diameter, wat resulteert in 30% minder inhoud en volume. Beide optimalisatieslagen leveren een grote besparing aan materiaal op en inspectie- en onderhoudsuren.

Interview met Ed de Froe (Brabant Water) en Erik Smits (Brabant Water) over een tweede leven voor bedrijfskleding

volgende pagina →

Hergebruik materialen waterproductiebedrijven

Pompen, afsluiters en andere materialen die vrijkwamen van andere locaties, kregen een tweede leven bij de renovatie van Zevenbergen. Bij de nieuwbouw van Schijf gebruiken we materialen van de voormalige locatie Macharen.

Grondstoffenpaspoort samenwerking Blauwe Netten

Samen met de andere Nederlandse drinkwaterbedrijven hebben we de handen ineengeslagen voor een grondstoffenpaspoort voor leidingmaterialen. In 2019 zetten we samen met de erkende leveranciers stappen om circulariteit van de grondstoffen van leidingmaterialen inzichtelijk te maken. In 2020 wordt met leveranciers onderzocht op welke manieren circulariteit verder kan worden ontwikkeld.

Gebruik duurzame steen bij (nieuw)bouw

Bij (nieuw)bouw kiezen we voor een duurzame steen. Dat betekent dat we voor een makkelijk beschikbare grondstof- zoals bijvoorbeeld beton- kiezen. Of een steen gebruiken met een zeer lange (onderhoudsvrije) levensduur die makkelijk opnieuw te gebruiken is. Zo dragen we bij aan circulair bouwen.

***Het succes van een
initiatief als dit staat
of valt uiteindelijk
toch met de inzet
van collega's die de
bedrijfskleding dragen
en daarna inleveren.***

—— **Ed de Froe**, Brabant Water

Parelproject **Zero Waste**

Tweede leven voor bedrijfskleding

In alle bedrijfsprocessen zet Brabant Water in op Zero Waste, door het opnieuw gebruiken, recyclen en upcyclen van reststoffen en materialen. In dat kader wordt sinds 2019 ook gekeken naar een duurzame herbestemming voor versleten bedrijfskleding. “Wie weet is één van onze markeerpalen straks gemaakt van een oude jas.”

Een afvalstof voor Brabant Water kan een waardevolle grondstof zijn voor een andere partij. Jaarlijks leveren we zo’n twaalfduizend ton ijzer- en kalkhoudend slib, kalkpellets, kalkkorrels en gebruikt filterzand uit het productieproces aan partners in de omgeving voor een tweede leven. “Maar in eigen huis liggen ook voldoende kansen”, vindt Ed de Froe, procestechnicus bij Productie en onderdeel van de Werkgroep Zero Waste binnen Brabant Water. “Toch was voor versleten bedrijfskleding lange tijd geen eenduidige oplossing. Op sommige locaties werd de kleding ingezameld en door een afvalverwerker vernietigd, op andere plekken verdween het in de klike. Dat moest beter kunnen.”

Hergebruik van werkkleding

In de zoektocht naar mogelijkheden om kleding centraal in te zamelen en duurzaam te verwerken, klopte Ed aan bij Erik Smits, medewerker bedrijfsvoering bij Distributie en contractmanager van de bedrijfskleding. “Op dat moment had ik net gesproken met onze huidige kledingleverancier”, vertelt Erik. “Naast het leveren van nieuwe kleding, recyclen zij sinds kort ook versleten werkkleding. Daarmee kunnen ze circulaire Cliff-producten vervaardigen die opnieuw inzetbaar zijn in het bedrijfsproces van Brabant Water. Een initiatief dat dus haarfijn aansloot op het vraagstuk vanuit de Werkgroep Zero Waste.”

Inzet van collega's

Op de districts magazijnen in Breda, Eindhoven en Veghel zijn inmiddels verzamelpunten ingericht waar monteurs en buitendienstmedewerkers hun versleten jassen, broeken, shirts, vesten, veiligheidsschoenen en -helmen kunnen inleveren. Zodra de geplaatste palletdozen vol zijn, worden deze opgestuurd naar de kledingleverancier. “2019 draaide vooral om bewustwording”, geeft Ed aan. “Maar alleen vertellen dat je een duurzame oplossing hebt, is niet genoeg. Het succes van een initiatief als dit staat of valt uiteindelijk toch met de inzet van collega's die de bedrijfskleding dragen en daarna inleveren. Onder meer via intranet riepen we hen op dat ook daadwerkelijk te doen. En met succes: sinds we de palletdozen hebben geplaatst is er al 300 kilo versleten bedrijfskleding ingezameld.”

Tastbare oplossing

Samen met de materialencommissie en de afdeling Inkoop onderzoekt Erik nu of dit in de praktijk ook echt een duurzame en marktconforme oplossing is. “En hoe Brabant Water het Cliff-materiaal straks opnieuw kan inzetten”, legt hij uit. “Want een picknickbankje is leuk, maar veel liever hebben we producten die direct van toegevoegde waarde zijn in onze bedrijfsvoering. Denk bijvoorbeeld aan markeerplanken, ondertegels voor brandkranen of afsluiters voor drinkwater.” Daarmee is het project volgens Erik niet alleen duurzaam, maar ook leuk!

“Omdat het materiaal weer terugkomt bij de monteurs zelf. Straks werken ze misschien met een markeerplank gemaakt van hun eigen oude jas. Een heel mooi, concreet voorbeeld van het sluiten van de cirkel.”

Ed ziet het recyclen van bedrijfskleding als perfect voorbeeld om invulling te geven aan *Bewust. Natuurlijk*. “We deden al ontzettend veel met de reststoffen uit ons productieproces”, stelt hij. “Dit initiatief laat zien dat we organisatiebreed ook bewust aan de slag gaan met Zero Waste. Het lijkt misschien een klein project, maar het is heel tastbaar, raakt veel medewerkers én gaat over het zien van kansen in alle processen van onze organisatie.”

Het lijkt misschien een klein project, maar het is heel tastbaar, raakt veel medewerkers én gaat over het zien van kansen in alle processen van onze organisatie.

———— **Ed de Froe**, Brabant Water

Monteurs dragen herkenbare en opvallende bedrijfskleding, zodat zij veilig hun werk kunnen doen

Over Cliff

Oude kleding wordt versnipperd en samen met zachte afvalplastics verwerkt tot granulaat. Daarmee wordt Cliff gemaakt: een sterk kunststofmateriaal dat gebruikt kan worden voor uiteenlopende producten zoals planken, balken, palen en picknicktafels. Na hun levensduur worden Cliff-producten opnieuw verwerkt tot granulaat en start de cyclus opnieuw.

Goed werk- geverschap

Ons werk is van groot belang

Werken bij Brabant Water betekent bij uitstek een rol van betekenis spelen voor de wereld om ons heen. Water uit de kraan lijkt heel vanzelfsprekend, maar is heel bijzonder. Wij zorgen daarom goed voor onze bijna 800 mensen.

Talentenanalyse

**113 medewerkers
& 12 afdelingen**

35 stagiaires / afstudeerders

Opleiden
distributiemonteurs

**44
diploma's**

Schoon drinkwater
voor buitenland:

20

medewerkers

op missie om drinkwaterkennis
met ontwikkelingslanden te
delen via samenwerkingsverband
Nederlandse drinkwaterbedrijven

Aantal medewerkers

713

**49 mede-
werkers
FIT 20 sport-
programma**

**39 medewerkers
Fietsprogramma**

**65 medewerkers geven
gastlessen over kraanwater**

Goed werkgeverschap projecten

Talentontwikkeling; 113 medewerkers en 12 afdelingen

Medewerkers die hun talent gerichter inzetten, beleven meer werkplezier en verhogen hun productiviteit en ontwikkeling. Daarom was en is er veel aandacht voor inzicht geven in talentpotentieel voor individuele medewerkers en teams. Er zijn diverse initiatieven opgestart waarbij mensen vanuit hun talent, afdelingsoverstijgend, zijn ingezet. In 2020 wordt talentontwikkeling nadrukkelijker uitgebouwd.

Strategische Personeelsplanning (SPP)

SPP helpt om meer toekomstgericht te zorgen voor de juiste persoon op de juiste plaats. Nu en in de toekomst. In 2019 is bedrijfsbreed invulling gegeven aan SPP en dat heeft waardevolle inzichten opgeleverd. In 2020 geven we hier verder concreet invulling aan.

211 bliksemstages voor JINC

Via JINC maken kinderen van de basisschool en het vmbo op een korte en krachtige manier kennis met beroepen. Ze steken een ochtend lang de handen uit de mouwen en doen echte ervaring op.

In 2019 waren er 211 aanmeldingen om mee te helpen tijdens het KIAD examen namens Stichting Wateropleidingen.

Werkgeverscampagne- jouw werk van groot belang

Brabant Water heeft een technische ruggengraat. Goed personeel met de juiste technische kennis en kunde is cruciaal om ook in de toekomst een goede watervoorziening te garanderen. Daarom ontwikkelden we in 2019 een werkgeverscampagne om onze bekendheid als werkgever te vergroten. Met name binnen de technische arbeidsmarkt.

Veilig en Gezond werken

Zowel het nemen van veiligheidsmaatregelen als het veiligheidsbewustzijn zijn onderdeel van ons programma Veilig en Gezond werken. In 2018 zijn 56 incidenten gemeld. In 2019 zijn binnen Brabant Water maar liefst 175 incidenten en gevaarlijke situaties gemeld. Dat betekent niet dat het onveiliger is geworden, maar dat de betrokkenheid bij veilig en gezond werken groeit. Van ieder incident dat gemeld wordt, leren we en nemen we verbeterstappen richting de toekomst.

Delen unieke waterkennis

De medewerkers van Brabant Water beschikken over een unieke kennis en kunde over drinkwater. Wij geven ze de gelegenheid deze kennis tijdens werktijd te delen. Dat kan door gastlesgever te worden op basisscholen (Lesjedorst), als vrijwilliger mee te helpen op een open dag van een drinkwaterproductiebedrijf of door op missie naar het buitenland te gaan (via VEI) om kennis over kraanwater en techniek ook daar te delen.

Interview met Tom Immink (Brabant Water) over de vrijheid om kansen na te streven

volgende pagina →

A woman with blonde hair, wearing a brown top and a light-colored cardigan, stands in the foreground. Behind her, a man with short brown hair, wearing a grey hoodie, is smiling and looking towards the camera. They are standing in front of a modern building with a curved, reddish-brown facade and many windows. The background is slightly blurred.

***Ik schreef zelf een
functieprofiel voor
opleidingscoördinator,
omdat ik kansen zag
voor het intern opleiden
van collega's.***

—— Tom Immink, Brabant Water

Parelproject **Goed werkgeverschap**

Als je iets écht wilt, dan lukt het

In 2009 kwam Tom Immink bij Brabant Water binnen als trainee. In die rol ontdekte hij vele facetten van de organisatie én leerde hij zijn talent te benutten. Elf jaar en meerdere ontwikkelingen verder, is Tom nog steeds niet uitgeleerd. “Natuurlijk ben ik gestimuleerd, maar je moet het wel zelf doen.”

Zo'n 3,5 jaar geleden werd Tom wat onrustig in zijn functie als ICT-bedrijfskundige. Brabant Water bood loopbaanbegeleiding aan zodat hij kon herontdekken waarvan zijn hart sneller ging kloppen. “Door mijn studie Bedrijfskundige Informatica voelde ik me altijd al een brug tussen technische ICT'ers en gebruikers”, vertelt Tom. “Ik spreek beide talen. Uit het loopbaantraject bleek vervolgens dat ik veel positieve energie haal uit het geven van opleidingen en het vooruit helpen van collega's. Met twee ouders die leraar zijn, vielen voor mij op dat moment de puzzelstukjes op hun plek. Maar dan is een daadwerkelijke stap binnen je bedrijf natuurlijk nog niet gezet.”

Positief gestimuleerd

Na overleg met zijn leidinggevende schreef Tom een functieprofiel voor opleidingscoördinator en kaartte hij binnen de organisatie aan dat hij kansen zag in het intern opleiden van collega's. "Ik ben daarin heel erg gestimuleerd door gesprekken met mijn leidinggevende, maar je moet het uiteindelijk wel zelf doen."

Tom kreeg binnen zijn team precies de rol die hij ambieerde. Als ICT-bedrijfskundige besteedt hij inmiddels een groot deel van zijn tijd aan het geven en organiseren van interne ICT-opleidingen en het ondersteunen van collega's in het werken met Sharepoint en andere kantoorapplicaties. Ook volgde hij een cursus en opleiding om te blijven groeien in zijn rol als trainer.

Vrijheid om kansen na te streven

Bij persoonlijke en professionele ontwikkeling gaat het volgens Tom heel nadrukkelijk om geven en nemen. "Je moet je best doen voor je werkgever", vindt hij, "maar je werkgever moet ook z'n best doen voor jou. Door het werk uitdagend te houden, medewerkers te respecteren en vooral ook door hen de vrijheid te geven om kansen na te streven." Zelf ervaart Tom die vrijheid en voelt hij zich ook gestimuleerd om zich te blijven ontwikkelen. "Maar ik kan me best voorstellen dat sommige collega's én leidinggevenden dat nog lastig vinden.

Daarom is het goed dat er in 2019 binnen Brabant Water meer nadruk kwam te liggen op eigen regie en tegelijkertijd meer aandacht was voor inzet op talent, ontwikkelruimte en goede, gelijkwaardige gesprekken tussen leidinggevenden en medewerkers."

Tom doelt daarmee onder meer op 'Het Goede Gesprek', waarbij de continue dialoog tussen medewerkers en leidinggevenden centraal staat. "Ik verwacht dat dat wel iets positiefs teweeg zal brengen, omdat je als bedrijf laat zien dat je openheid belangrijk vindt. Het straalt uit naar zowel leidinggevenden als medewerkers dat het goed is om te blijven praten. Niet alleen over prestaties, maar ook over hoe het met je gaat."

Met een pasgeboren dochter en eentje van 2,5 jaar, is de werk-privébalans bijvoorbeeld een mooi thema voor Tom. "Ook daarover moet je in vertrouwen van gedachten kunnen wisselen."

Vertrouw op je gevoel

Dat vertrouwen is essentieel, meent Tom. "Daar staat of valt alles mee", stelt hij. "Vertrouwen dat je leidinggevende het beste met je voor heeft. Vertrouwen in je team en in de individuele collega's binnen dat team. En – minstens zo belangrijk – vertrouwen in jezelf. In het gevoel dat je misschien niet helemaal op je plek zit of je talent beter kan benutten. Spreek dat uit en doe er iets mee! Ik ben ervan overtuigd dat als je iets écht wilt, dan lukt het. Maar je moet er wel zelf voor gaan."

In 2019 introduceerde Brabant Water een nieuwe ontwikkelcyclus die vanaf 2020 van start gaat.

Vaker met elkaar 'Het Goede Gesprek' voeren over inzet, prestaties, talenten en ontwikkeling is een essentiële stap om te komen tot een wendbare organisatie, vindt HRM specialist Hedi Bakker. "Wie het beste uit zichzelf haalt, haalt ook het beste uit Brabant Water", stelt ze. "Daarom is één van de uitgangspunten van de nieuwe ontwikkelcyclus de inzet op talent. Voorheen ging in de praktijk vooral veel aandacht uit naar competenties die verbeterd moesten worden. Maar juist wanneer iedereen zoveel mogelijk wordt ingezet op zijn of haar talent, kunnen mensen zich ontwikkelen en onderscheiden. En daarmee presteert ook het team en de organisatie als geheel beter. Het verhaal van Tom is daar een prachtig voorbeeld van."

Vrijwel alle medewerkers volgden een training om het goede gesprek te voeren

Midden in de (Brabantse) samenleving

We zoeken verbinding met de samenleving

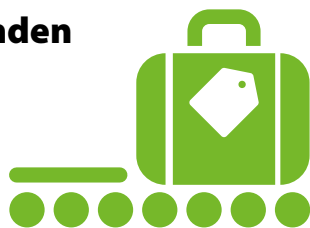
Steeds meer mensen kiezen bewust voor kraanwater. Brabant Water stimuleert dit op verschillende manieren. We zijn een actief maatschappelijk partner voor de Brabantse samenleving. Maar we delen onze kennis ook in ontwikkelingslanden.

Klanttevredenheid

 8,4

**Kennisdeling
ontwikkelingslanden**

20
missies

**Bezoekers open dag
drinkwaterproductie-
bedrijf Nuland**

3.000

Drinkwatertappunten

**35 nieuw,
totaal 230**

2,5 miljoen
inwoners en ruim
50.000 bedrijven
als klant

**Gratis water op
evenementen**

55

Samenwerking
15 Brabantse
Gemeenten & JOGG
(Jongeren op Gezond Gewicht)

**Gastlessen op
basisscholen**

102

**Geleverde water-
karaffen horeca**

1.392

Midden in de maatschappij projecten

Duurzaam evenementenbeleid

In 2019 kozen we nadrukkelijk voor een duurzamere koers in ons evenementenbeleid. We namen afscheid van onze pet-flesjes om gratis water uit te delen en selecteerden alleen die evenementen die passen bij duurzaamheid, gezondheid en jeugd. Ook waterbesparing als thema is meer zichtbaar op evenementen.

Vroegsignalering schulden – project Vroeg Eropaf

Door intensieve samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en andere nutsbedrijven hebben we sneller in beeld waar betalingsproblematiek kan ontstaan bij klanten. We bieden hulp en verminderen zo de kans dat mensen nog verder in de problemen komen. Zie ook: <http://bit.ly/artikel-BD>

Samenwerking Hennepconvenant

Deze nauwe samenwerking met politie, energiebedrijven, alle Brabantse gemeenten en woningbouwcorporaties draagt bij aan het opsporen van hennepkwekerijen.

Kraanwaterdag op 85 Brabantse scholen

Op woensdag 25 september 2019 deden 85 Brabantse scholen mee met Kraanwaterdag. Een dag georganiseerd door zes drinkwaterbedrijven. De boodschap van deze dag: geef uw kind vaker water mee. Water is gezond en daar mag meer aandacht voor zijn op school.

Klantbeleving

In 2019 kreeg onze klantstrategie 'Van klantbediening naar klantbeleving' meer vorm. Zo organiseerden we sessies voor medewerkers om aan de slag te gaan met klantbeleving. Klantbeleving is iets anders dan klanttevredenheid. Voor 2020 is ons doel deze bewustwording verder te versterken. We investeren in persoonlijke aandacht, klantgemak en – net zo belangrijk – in het voorkomen van onnodig klantcontact.

Nieuwe website

Afgelopen jaar is ook onze nieuwe website live gegaan. Het belangrijkste doel van de site is tevreden klanten die nog sneller en makkelijker informatie kunnen vinden en snel zaken kunnen regelen. De oude website kreeg een 8. We verwachten dat deze website nog beter gaat scoren. Dit is een belangrijke stap in het optimaliseren van onze klantcontacten.

Klanttevredenheid gestegen

Na ieder contactmoment vragen we feedback over de ervaring van het contact met Brabant Water. Onze algemene dienstverlening wordt met een 8,4 gewaardeerd. Dit overtreft het resultaat van 2018: een 8,2.

We bieden onze klanten bewust keuzevrijheid hoe zij contact met ons willen opnemen. Dit resulteerde in 2019 in 248.937 klantcontacten verspreid over telefoon (248.937), e-mail (14.673), chat (23.515) en sociale media (3.863).

Keurmerk klantenservice en klachtafhandeling

Ook in 2019 behaalden we het keurmerk voor klantenservice en klachtafhandeling voor de Gouden Oor Standaard, niveau zilver. En daar bovenop het ITO-certificaat voor uitstekende klantenservice via al onze kanalen: telefonie, e-mail en chat. Een mooie erkenning voor de manier waarop wij met klachten en klantfeedback omgaan. En natuurlijk ook voor de betrokkenheid van onze medewerkers, die dagelijks van deze feedback kunnen én willen leren.

Feestelijke opening drinkwatertappunt op Koningsdag

Water drinken was het thema van de landelijke Koningsspelen op 12 april 2019. Daar haakten wij op in door in de JOGG-gemeente Meierijstad feestelijk een drinkwatertappunt te openen. Samen met de kinderen van basisschool Petrus en Paulus.

Interview met Frank Smits (NS) over gratis kraanwater op NS stations

volgende pagina →

A photograph of two men standing in front of a brick wall. The man on the left is older, with glasses, wearing a dark suit, light blue shirt, and a striped tie. He is holding a white plastic water bottle. The man on the right is younger, with glasses and a beard, wearing a dark jacket over a light blue shirt. He is holding a green and white water bottle. To the right, a portion of a blue and yellow water tap is visible, with the word 'brabant' and 'Natuurlijk Kracht' printed on it.

***We geloven dat de
watertappunten
Nederland en onze
reizigers helpen om
bewuste keuzes te
maken.***

—— Frank Smits, NS

Parelproject **Midden in de (Brabantse) samenleving**

Treinreizigers tappen gratis kraanwater

Steeds meer mensen kiezen bewust voor kraanwater. Niet gek, want het kraanwater in Nederland is van hoge kwaliteit, lekker, duurzaam én gezond. Brabant Water vindt het belangrijk dat kraanwater niet alleen thuis en op het werk voor iedereen beschikbaar is, maar ook in de horeca en de openbare ruimte. Daarom werken wij met partners zoals NS aan de totstandkoming van openbare drinkwatertappunten.

In 2019 opende NS in samenwerking met drinkwaterbedrijven en gemeenten 200 nieuwe watertappunten bij stations door heel Nederland. Daarmee heeft 90 procent van alle treinreizigers toegang tot gratis drinkwater onderweg. De watertappunten werden zoveel mogelijk geplaatst op het voorplein van het station, waar de bereikbaarheid het grootst is.

Voor de kraanwatervoorzieningen op stations in Noord-Brabant realiseerden NS en Brabant Water in 2019 samen zeventien tappunten. Daardoor kunnen reizigers in totaal op 24 stations al gebruikmaken van deze gratis service:

- **Bergen op Zoom**
- **Boxmeer**
- **Breda**
- **Deurne**
- **Etten-Leur**
- **Gilze-Rijen**
- **Helmond Brouwhuis**
- **Helmond 't Hout**
- **Oisterwijk**
- **Rosmalen**
- **Tilburg Universiteit**
- **Oss**
- **Zevenbergen**
- **Best**
- **Boxtel**
- **Cuijk**
- **Eindhoven Centraal**
- **Geldrop**
- **Helmond Brandevoort**
- **Helmond CS**
- **'s-Hertogenbosch**
- **Oudenbosch**
- **Tilburg**
- **Roosendaal**
- **Vught**

Verminderen plastic zwerfafval

Met de realisatie van watertappunten op stations willen NS en Brabant Water niet alleen het drinken van kraanwater verder stimuleren, maar ook direct bijdragen aan het verminderen van plastic zwerfafval. Zo is het jaarlijkse watergebruik bij die tappunten vergelijkbaar met meer dan een miljoen waterflesjes van 0,5 liter. Dat de vraag naar gratis kraanwater toeneemt, ziet ook Frank Smits, Manager Stations bij NS. "De watertappunten zijn een groot succes", geeft hij aan. "We krijgen veel positieve reacties en merken dat onze reizigers het enorm waarderen."

Over de investering in gratis drinkwater is hij helder: "We geloven dat dit Nederland en onze reizigers helpt om bewuste keuzes te maken. En de keuze voor kraanwater om je eigen herbruikbare fles te vullen draagt direct bij aan nog duurzamer reizen met het OV. Als we hierdoor minder flesjes water verkopen op het station, dan is dat zo. Het faciliteren van een gezonde en duurzame levensstijl vinden wij belangrijk."

Met de realisatie van watertappunten op stations willen we ook direct bijdragen aan het verminderen van plastic zwerfafval.

—— **Guiljo van Nuland**, Brabant Water

Natuurlijk, duurzaam kraanwater

Ons kraanwater is niet alleen een gezonde keuze, maar ook een natuurlijk en duurzaam product, dat in Brabant 100 procent klimaatneutraal wordt geproduceerd. Daarom stimuleert Brabant Water mensen bewust om te gaan met drinkwater en waar mogelijk gebruik te maken van herbruikbare flesjes en bidons. Naast de tappunten op NS stations zijn er maar liefst 230 openbare watertappunten in heel Noord-Brabant waar mensen bewust kunnen genieten van gezond en fris kraanwater.

Op steeds meer plekken in Noord-Brabant staan openbare drinkwatertappunten waar voorbijgangers gratis kraanwater kunnen tappen

Route 6

SLIMMER OMGAAN MET WATER

DOET U IN EEN HANDOMDRAAI

Duurzaam watergebruik

We gaan samen slimmer om met water

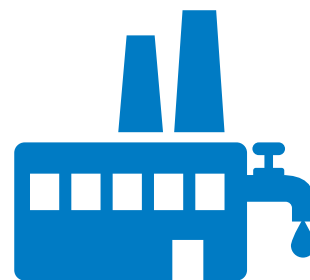
Minder watergebruik is altijd beter. Voor natuur en milieu. Daarom ligt onze focus op verlaging van het watergebruik. Zowel van onszelf als van anderen.

Zakelijke nieuwsbrief: 4x per jaar met aandacht voor waterbesparing

40.000
bezoekers per jaar

Spoelwaterbesparing
productieproces
300.000 m³
per jaar

Waterbesparing door
optimalisatie eigen
zuiveringsproces en/of
bedrijfsvoering
75.000 m³ per jaar

Start waterscans bij
grootzakelijke klanten voor
inzicht in besparingspotentieel

Waterbesparing consumenten

500.000
mensen bereikt

15.000
bezoekers website
waterbesparing

5.000
douchecoaches
uitgedeeld

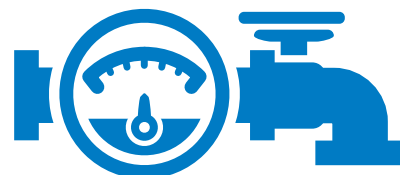

100
gastlessen
met thema
waterbesparing

Waterbesparing door aanvullend zuiveringsconcept
bij drinkwaterproductiebedrijf Helmond

500.000 m³ per jaar (vanaf 2020)

Duurzaam watergebruik projecten

Deltaplan Waterbesparing – nieuwe afspraken met provincie Noord-Brabant

Voor de periode tot 2023 is met de Provincie Noord-Brabant een grondwateronttrekkingsplafond afgesproken. Daarnaast hebben we afgesproken dat wij maatregelen nemen om de groei van de (drink)watervraag terug te dringen. We zetten in op besparing via drie routes: watergebruik bij de huishoudelijke consument, watergebruik bij de zakelijke klant en eigen watergebruik in productie- en distributieproces. Deze afspraken zijn op 21 februari 2019 bestuurlijk bekrachtigd met een handtekening. Ambitie: waterbesparing van 5 miljoen m³.

Klant

Pilots bij woningbouwverenigingen met aanbieden meetdienst

Door de meetdienst krijgt een woningbouwcorporatie meer zicht op watergebruik en eventuele afwijkingen. Tijdens de pilots deelden we actief douchecoaches (waterbesparend product) uit aan huurders en gaven we besparingstips.

Inzicht in verbruik door levering 1.700 meetdiensten

Speciaal voor zakelijke klanten. Zijn er afwijkingen in het verwachte waterverbruik, dan informeren wij de klant. Dit is een nieuwe meetdienst. Het biedt inzicht, draagt bij aan de verduurzaming van gebouwen en helpt om minder water te verspillen. In 2019 zijn 1.700 meetdiensten geleverd.

SLIMMER OMGAAN MET WATER

DOET U IN EEN HANDOMDRAAI

Campagne waterbesparing Slimmer omgaan met water

Gedurende heel 2019 gaven we -vooral online- laagdrempelige tips aan consumenten om thuis makkelijk en snel water te besparen. De bespaarcampagne "Slimmer omgaan doe je in een handomdraai" is ook gedeeld met alle gemeenten in Noord-Brabant en heeft zo geleid tot een nog groter bereik.

Waterdialoog met 35 grootzakelijke klanten

In oktober 2019 vond bij DAF een Waterdialoog plaats. Maar liefst 35 grootzakelijke klanten gingen met elkaar in gesprek over het thema 'waterbesparing' en deelden best practices.

Omgeving

Project industrieterrein BZOB Helmond

Kansrijke besparing door inzet andere bron dan grondwater (Zuid Willemsvaart en op langere termijn water van een rioolwaterzuiveringsinstallatie). Samen met

Waterschap Aa en Maas onderzoeken we de mogelijkheden om water van de rioolwaterzuivering in te zetten voor laagwaardig gebruik door industrie in de buurt. In de eerste helft van 2020 wordt het besluit genomen of dit project daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Besparing grondwater door Project Bufferboeren

Dit project gaat over het inzetten van spoelwater voor beregening. Bij een agrarische ondernemer in Veghel wordt spoelwater geleverd, zodat hij geen gebruik hoeft te maken van waardevol grondwater. Er wordt vanaf 2020 jaarlijks 300.000 m³ spoelwater beschikbaar gesteld.

Samenwerken aan minder gebruik grondwater

Brabant Water is actief betrokken bij het samenwerkingsproject Kraaiven-Vossenbergh met Provincie, Waterschap de Dommel en Brabantse Delta, gemeente Tilburg en vier bedrijven. Gezamenlijk kijken we naar kansen om minder gebruik te maken van waardevol grondwater en de inzet van alternatieve bronnen.

Slimste wijk ter wereld

Aan de rand van de Helmondse wijk Brandevoort komt de 'slimste wijk ter wereld'.

Met ruimte voor 1.500 woningen en 2 hectare voor winkels en kantoren. Duurzaam omgaan met water in de wijk is een van de thema's bij het ontwerp. De insteek is een reductie in watergebruik van 40%. Brabant Water werkt binnen dit initiatief samen met Waterschap Aa en Maas en de Dommel, de gemeente Helmond, Stichting Brainport Smart District en KWR.

Eigen bedrijfsvoering

Inzet Spoelwater Terugwin Units (STU's)

Met deze installaties kunnen we spoelwater weer opnieuw inzetten in ons proces. Op dit moment hebben we negen STU's in gebruik en zijn we bezig met het realiseren van een tiende STU bij drinkwaterproductielocatie Tilburg.

Het gaat hier om een innovatief pilotproject om met keramische membranen spoelwaterverlies terug te brengen tot onder 0,1% van het onttrokken grondwater. Geprognostiseerde waterbesparing: 350.000 m³ per jaar vanaf 2022.

Interview met Ferdinand Kiestra (Waterschap Aa en Maas) over kansrijke alternatieven voor laagwaardig gebruik van water

volgende pagina →

***We richten ons op
de mooiste en meest
waardevolle
grondstof die door een
rioolwaterzuivering
wordt geproduceerd:
het water zelf!***

— **Ferdinand Kiestra**, Waterschap Aa en Maas

Parelproject **Duurzaam watergebruik**

Nieuwe bronnen van inspiratie

Slimmer omgaan met water betekent voor Brabant Water méér dan alleen de inzet op besparing. We zoeken ook heel bewust naar duurzame alternatieven voor grondwatergebruik. Dat ánders omgaan met water is een belangrijk thema binnen de Waterfabriek, een initiatief waarin Brabant Water haar kennis en ervaring bundelt met zes andere waterpartners, waaronder Waterschap Aa en Maas.

Kunnen we gezuiverd afvalwater van zo'n goede kwaliteit maken dat het hergebruikt kan worden voor landbouw, industrie, natuur en – op lange termijn – misschien ook voor consumenten? Dat vraagstuk staat centraal bij de Waterfabriek. "Tien jaar geleden waren onze rioolwaterzuiveringen alleen gericht op de taak om het rioolwater te reinigen", vertelt Ferdinand Kiestra, innovator bij Waterschap Aa en Maas en drijvende kracht achter de Waterfabriek. "Zonde, want dat rioolwater zit boordevol goedkope, duurzame en herbruikbare energie en grondstoffen." Hij herinnert zich dat er in het begin aarzelend werd gekeken naar mogelijk hergebruik van de energie en grondstoffen die vrijkwamen bij afvalwaterzuivering. "Maar inmiddels wordt dat volop gedaan", stelt Ferdinand. "En nu richten we ons op de mooiste en meest waardevolle grondstof die door een rioolwaterzuivering wordt geproduceerd: het water zelf!"

Kansrijk alternatief

Na de droge zomer van 2018 kwam de mogelijke inzet van gezuiverd afvalwater weer hoger op de agenda. Dat viel samen met de geplande investeringen bij rioolwaterzuiveringsinstallaties voor het verwijderen van medicijnresten en andere microverontreinigingen. “Nieuwe technologieën maken het mogelijk om gezuiverd water van elke gewenste kwaliteit te leveren”, geeft Ferdinand aan. “Op dat gebied heeft Brabant Water al heel veel kennis en ervaring. Een goede samenwerking biedt mogelijkheden in een tijd waarin het oneindig gebruik van water minder vanzelfsprekend is geworden. Zo kan het bijvoorbeeld een interessant alternatief zijn voor de watervoorziening van landbouw of industrie.”

De specifieke kansen voor Waterfabrieken werden in 2019 in kaart gebracht door de werkgroep Waterfabriek, bestaande uit specialisten van Waterschap Aa en Maas, Brabant Water, Waterschap Scheldestromen, Evides Industriewater, Waterschap Vechtstromen, Waterschap Drents Overijsselse Delta en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. We denken samen na over vernieuwende oplossingen die de hele watersector vooruit stuwten”, legt Ferdinand uit.

“Zo kwam ook die belangrijke vraag op tafel: Stel dat we in sommige gevallen ons water niet uit de grond halen, maar gebruikmaken van gezuiverd afvalwater? Voor alle partijen vormt die gedachte letterlijk en figuurlijk een bron van inspiratie. Heel kansrijk en tegelijkertijd ook spannend. Want net als bij energie en grondstoffen, is het anders dan we gewend zijn. Willen we dat bijvoorbeeld alleen voor laagwaardige toepassingen of durven we samen grotere stappen te zetten? En hoe reageren de afnemers op het idee dat afvalwater een nieuwe bron is? De techniek is al zover, nu onze mindset nog.”

Concreet en tastbaar

Juni 2019 vertaalde de Waterfabriek haar inzichten naar een boekje en eind oktober volgde een symposium waarvoor 150 mensen werden uitgenodigd vanuit de watersector, provincies, ministeries, landbouw en industrie. “Voor zo’n grote

transitie moet iedereen aangehaakt zijn”, vindt Ferdinand.

“Daardoor konden we al snel een aantal potentiële projecten benoemen.” Op het Bedrijventerrein Zuidoost Brabant worden de mogelijkheden van gezuiverd afvalwater voor de industrie nu onderzocht, wat voor Brabant Water een besparing van 500.000 m³ drinkwater kan opleveren. “Dat is in de verkennende fase”, vertelt Ferdinand, “maar het is goed als het concreet en tastbaar wordt.”

Extra maatschappelijke waarde

Volgens Ferdinand heeft de Waterfabriek vooral kans van slagen als alle partijen blijven openstaan voor alternatieven. “Juist dat is toch waar Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen over gaat: het daadwerkelijk leveren van maatschappelijke meerwaarde. Dat ervaar ik ook in de samenwerking met Brabant Water: we blijven met elkaar meedenken in kansen voor de toekomst. Soms vraagt dat om het oprekken van oude taken en definities, maar wie stappen durft te zetten buiten zijn traditionele werkveld, krijgt maatschappelijk nóg een extra toegevoegde waarde. Mooier wordt het niet.”

De maatschappelijke rol van Brabant Water in de Waterfabriek

Ons kraanwater vindt zijn oorsprong in de beste bronnen: natuurlijk kapitaal van onschatbare waarde. Brabant Water doet er alles aan om het grondwater ook voor de toekomst veilig te stellen en gaat daarnaast bewust op zoek naar goede alternatieven voor laagwaardige toepassingen, zodat grondwater voor drinkwater gebruikt kan blijven worden. Binnen de Waterfabriek delen we zeer actief onze expertise over waterkwaliteit en onze kennis om water goed te zuiveren. Ook zoeken we proactief naar concrete kansen om in Brabant te verzilveren. Vanzelfsprekend staan kwaliteit en betrouwbaarheid van drinkwater daarin altijd op één.

***We denken samen na over
vernieuwende oplossingen die de
hele watersector vooruit stuwten.***

—— **Ferdinand Kiestra**, Waterschap Aa en Maas

Telefoon **073 683 80 00**
Internet **www.brabantwater.nl**
Post **Brabant Water NV**
Postbus 1068
5200 BC 's-Hertogenbosch

Fotografie natuurbeelden:
Joost Tuithof (coördinator
terreinen en reststoffen bij
Brabant Water)

Fotografie portretten:
Wim Roefs

Tekst interviews:
Lemon Copy